

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' בא ד' שבט תשע"ט

החברותא בטאון פנימי לחברים גליון מס 599

פנינים יקרים

ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה כי אני הכבדתי את ליבו ואת לב עבדיו (י, א) הצורך להכביד את לבם אחר שראו את המופתים ואת ניסי המכות עד שאמר ה' הצדיק וכו'. לכן הגדיל הקב"ה כנגדו את יצרו והקשה את ליבו כדי לאזן את משקל הבחירה. וזהו כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו. (מכתב מאליהו)

ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה כי אני הכבדתי את ליבו וכו' (י, א) לולא האמור בתורה כי אני הכבדתי את ליבו הייתי אומר שפרעה היה כסיל ושוטה בהתנהגות הבלתי יציבה, אלא שהשי"ת התנהג עם פרעה עד שהכביד את לבו. המתבונן בזה יבין שאפילו חכם גדול עד מאוד יתכן והקב"ה יכביד את ליבו להתנהג כשוטה לעין כל. הרי שאנו בסכנה מתמדת להיות בוחר בהתנהגות טפשית ובלתי יציבה, והבן. (הגר"מ שך זצ"ל)

עד מתי מאנת לענת מפני (י, ג) פרש"י כתרגומו לאתכנעא. והוא מגזרת עני. כלומר מאנת מלהיות עני ושפל מפני שאם היית נכנע אז לא הייתי שולח עליך עוד מכות אחרים. כמש"כ לענוים יתן חן ויתהפך הכל לטובה...

מי ומי ההולכים, ויאמר משה בנערינו ובזקננו נלך וכו' (י, ה) איתא במדרש פרעה אמר מי ומי ההולכים כוון בזה על דכתיב מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו, ר"ל הגם שיכולים לעלות בהר ה', אך להחזיק מעמד קשה מאד, ומי שהולך מעלה בלי הכנה כראוי עלול ליפול למטה. השיב לו משה רבנו בנערינו ובזקנינו נלך חזקה שאף אם נסוגו אחור אין זה רק לפי שעה עוד שוב נתחזק ונעלה עוד הפעם עד שנקום ברצון ה' דרכי איש, כי לזה מיחלים עינינו.

דבר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב (יא, ב) פרש"י הזהירם על כך שלא יאמר אותו צדיק אברהם ועבדו וענו אותם קיים בהם ואחרי כן יצאו ברכוש גדול לא קיים בהם. וקשה הלא אאע"ה נתנסה בעשר נסיונות ועמד בהם וכאן יהרהר אחר ה' אלא שלא יאמר אותו צדיק אברהם שהכל מסיבת חטאותיו מה שיישראל היו בגלות ומחמתו נענשו בניו לכן הזהירם על כך וישאלו ואז יובהר שיש מטרות נוספות בירידת מצרים.

החדש הזה לכם (יב, א) פי' חז"ל על קידוש החודש. ומה ענין זה ליציאת מצרים? אכן זה כח הדיבור שניתן לבני ישראל ובה מתקדשים החדשים ומועדות כשב"ד אומרים מקודש החודש. וביציאת מצרים זכו בני ישראל לברית הלשון, וזה מצות פה סח ולמען תספר וכו' וע"ז נאמר החדש הזה לכם, שנמסר לבני ישראל כח לחדש חדשים בכח לשון הקודש שמיוחד לבני ישראל. ועל זה אומרים ורוממו מכל לשון.

(שפת אמת)

החודש הזה לכם ראש חדשים (יב, א) החדש הזה לכם ראש חדשים לקרב עצמנו אליו יתברך וזה החדש הזה לכם הכל תלוי בכם.

ויעשו בני ישראל כאשר צוה ה' את משה ואהרן כן עשו (יב, כה) כפלות הלשון כן עשו ללמדנו שכל בני ישראל היו שוין כאחד בקיום מצות היום על כל דקדוקיה וכוונותיה ופרטיה.

(אדמו"ר רבי מגדלי מווארק)

משארותם צרורות בשמלותם (יב, לד) אמרו במכילתא וכי לא היה להם בהמות? רק לחבב את המצוה עשו כי הנה עיקר תכלית המצוה להיות נשאר ממנה רשימה באדם וכו' כאשר עושין המצוות מתוך אהבה ותשוקה נשאת הארת המצוה בנפש האדם. וזה שהיה שיוירי מצה ומרור צרורות בשמלותם רמז על הלבוש שנעשה ע"י המצוות.

(שפת אמת)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א



האשק שיחת הרא"ש זיע"א י"ק א' דחלה"א סוכות תשל"ה
הבא לנפולס ע"י א.א.

האחד כי אם יפול האחד יקים את חברו".
ומתוך שהם נעשים אגודה אחת הם באים
ל"לעשות רצונך בלבב שלם".

לכל אחד מאיתנו יש בחינה אחת של שלימות
ששם אין את הקליפה שנמצאת אצל השני,
ובפרט שיש חבורה של חברים זה ממש
שלימות בדיוק כמו הצדיק אמת. אולם רק
כאשר אין בחבורה שנאת חנם ולשון הרע אז
יכול להיות שלימות של חבורה בבחינת צדיק
אמת. ואז לא יהיו כאבים, וכשאין כאבים
הקליפה מתבטלת, כמו שאנו אומרים "והסר
שטן מלפנינו ומאחרינו". "מלפנינו" זה הקליפה
שלי, הנסיון שאני צריך לעמוד בו. ו"מאחרינו",
זה הנסיון של החבר שאצלי הוא לא נסיון. מה
שאצל אחד עומד ממולו - "מלפנינו" - פנים אל
פנים, אצל השני הוא "מאחרינו" - אחור ולא
פנים, אליו הנסיון הזה לא מגיע מלפנים, והוא
סוחב את החבר שאצלו זה נסיון. ואז נהיה
אצלם שלימות, ומתקיים בהם "והסר שטן
מלפנינו ומאחרינו". על אחת כמה וכמה כאשר
קיבוץ של יהודים חיים בכזה אופן, נעשה
הקיבוץ הזה שלימות של הצדיק אמת, והצדיק
אמת נוסף לו שלימות ע"י הקיבוץ הזה של
היהודים. כי הצדיק אמת מתאחד אתם
בבחינת "לך רד כי שחת עמך", ואז הוא
מגיע לשלימות האיחוד של חציו להי' וחציו
לכם, דהיינו שהחציו לכם נהיה חציו להי', וכל
מציאות הבחירה מתבטלת בנשימה הזו, ואז
מתלכדים כל הניצוצות שנדחו ונתפזרו בחטא
עץ הדעת.

ולעומתו זה שחי כל הזמן בבחינה של פחד
מתוך הכרת המציאות שלו, אזי בשעה שהוא
מגיע להתעוררות של הנסיונות - הגדול לפי
גדלו והקטן לפי קטנו - הוא נאבק לא להגיע
לבחינה של "רשעים מלאים חרטה" ולחשוב
שזו פעם האחרונה ומחר אני כבר לא יעשה.
רק להיפך, הוא יודע שהוא חי בסכנה וכל רגע
הוא צריך לרחמים. אם הוא חי בתחושה כזו,
אזי כשמגיע הנסיון הוא נדבק בבחינה של
הצדיק אמת כפי המדריגה שהוא עומד בה
עכשיו, והאור של הצדיק אמת קורן עליו כפי
הבחינה שהוא נמצא בה עכשיו. הוא לא יכול
לשאת את הקרינה של האור שהצדיק אמת
מזריח עליו רק כפי אותה בחינה שהוא נמצא
בה, כי מתוך חושך גדול אי אפשר לסבול אור
גדול, וכל אחד הרי באמת מונח בחושך של
מצרים, והוא לא מסוגל לצאת משיא החושך
לשיא האור. לכן הצדיק אמת מקרין עליו את
האור במידה שהוא יכול לשאת כפי בחינתו.

אם אנו כולנו נתאחד ביחד נוכל להגיע
לשלימות של הצדיק אמת. הרי לכל אחד יש
בחינה אחת של שלימות ששם הוא לא פוגם,
ואצל החבר יש פגם שאצלו אין בנמצא,
וכאשר יהיו כולם באחדות כל אחד מושך
את השני ומציל אותו מן הנסיונות. כי את
הנסיון שיש לחבירו אין לו ואת הנסיון שיש לו
אין לחברו, וכל אחד במה שאין לו נסיון הוא
מושך את חברו ועוזר לו שיוכל להתחזק בענין
שהוא הנסיון שלו. ואחד מביא את השני
לשלימות, על זה נאמר "טובים השנים מן

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א



המשך מעמ' קודם

אך לדאבונינו הניצוצות שנדחו בחטא עץ הדעת הם עדיין בגלות בגלל שקשה להגיע לכזו חבורה. כי כל אחד צריך עבודה רבה להתבטל עד שיגיע לבחינת תבנית גולם. אבל עכשיו זה זמן שאנו בהתרוממות (בזמן שמחתנו) והעת שונה מימות החול. עכשיו השכינה נמצאת יותר אצל האדם היות שהיא רוצה להינות מזה שהיא תגיע לשלימות. ובעבור זה עשה הרבש"ע זמנים בהם יעשה האדם את חשבון הנפש שלו. בימים ההם הוא שחרר אותנו מכל העבודות שלו - בחינת שמיטה - בכדי שישב ויחשב את חשבון הנפש שלו. אם ע"י ספרים, או ע"י עבודה, או כל מיני סיבות שהרבש"ע שולח לאדם. רק בזמן שכזה האדם יכול להתרומם. ובפרט חבורה של יהודים שהם מאוגדים יחד הרבש"ע משרה את השכינה על החבורה הזו באמצעות הבחינה של צדיק אמת, שהוא נהיה בחינה של "הס קטיגור וקח סניגור מקומו".

וכשאנו כולנו נתאחד יחד, ונאהב אחד את השני, ולא נדבר לשון הרע אחד על השני. ולמרות שלא לדבר לשון הרע זה נסיון מאד קשה היות שההרגל מביא לדבר, אבל באותו זמן של הנסיון שהאדם מדבר לשון הרע יש לו כאב עמוק שנותן לו רמז לא לדבר. ואם אנו נהיה ביחד אזי בכל אחד יש בחינה אחרת של לדבר לשון הרע ואחד יסחוב את השני שלא לדבר. ואם נתחזק ונשאר מאוחדים הרבש"ע

יעזור לנו שיפסק אצלנו הלשון הרע לגמרי, ולא יהיה בינינו שנאת אחים ושנאת חנם, והרבש"ע ישרה עלינו, ובנו יתמלא רצונו בבריאה לזכות אותנו בשלימות. כי כל רצונו בבריאה הוא "תהלה מקרוצי גושי חומר". מהמלאכים אין לו כלום. אדרבה, כל מה שהמלאכים עובדים את השי"ת ומהללים לו זה רק ע"י האנוש. וכאשר האנוש מגיע לבחינת שלימות זהו כבוד לה'. ועל זה נאמר "ישראל אשר בדך אתפאר". בדך אני מתפאר עם השלימות. כי המלאכים אמרו "מה אנוש", והרבש"ע אומר לבניו איתכם אני רוצה להגיע לשלימות, לבחינת "ונחנו מה".

ועל כן עלינו להיות בשלימות. ומה נקרא שלימות? פעם אחת לא לדבר לשון הרע על השני, ושלא יהיה שנאת אחים בינו. כשאנו נפגשים היצר הרע בא במלחמה להפריד בינו, ואנו מכניסים את הבחינה של האין שלנו וצועקים לה' - "אליך זעקו ונמלטו בדך בטחו ולא בוש". ואז יתקיים בו "והסר שטן מלפנינו ומאחרינו", ויהיה בחינה של שלימות הרחמים, כי כבר אין את השטן המקטרג בינינו, ויהיה בחינת דביקות, ובחינת ליחד שם י-ה ב-ה ביחודא שלים בשם כל ישראל. ואז יהיה בחינת בית השלישי. ובודאי במהרה נגאל ע"י זאת הבחינה שנבקש מהרבש"ע שלא נגיע לשנאת אחים ולשון הרע.



המשך פנינים יקרים

כל בן נכר לא יאכל בו (ב, מג) בתרגום וברש"י כל בן נכר שהתנכרו מעשיו לאביו שבשמים לא יאכל מקרבן הפסח. ואילו בכל נדרי אנו מתירים להתפלל עם העבריינים. וגם בתענית מצווה לצרף פושעי ישראל. ההסבר הוא שאם העבריין רוצה להצטרף לתעניותו ולתפלתו סימן שיש בו ניצוץ של קדושה ואין לרחקו אבל אם הבן נכר מתקרב להנות מקרבן הפסח וממטעמי הסדר בכה"ג אמרה תורה דכל בן נכר לא יאכל בו. (אמר המעתיק מכאן הוכחה שלרשע שבהגש"פ יש ניצוץ של קדושה ויש לקרבו).

(פרדס יוסף)

למען תהיה תורת ה' בפיך (יג, ט) תורת ה' בפי האדם, הדיבור הוא שורש החיות כמש"כ ויהי האדם לנפש חיה מתרגם אונקלוס והות באדם לרוח ממללא רק שיהיה תורת ה' בפיך - בפי האדם.

(הארמו"ר רבי שלמה מקרלין זצ"ל)

וכל פטר חמור יפדה בשה וכו' (יג, יג) פרש"י בעבור שסייעו את ישראל ביציאתם ממצרים. החמור יש בו שני סימני טומאה ובכ"ז ניתן לקדשו ולפדותו בשה. כי כן נטע הקב"ה במבנה החיים שגם בעל חי וכ"ש בן אדם אשר יטיב לעשות טובה ישתנה לחלק הטוב עד בלי היכר, ודו"ק.

(פלגי מים)

וחמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים... ויקח משה את עצמות יוסף עמו (יג, יח-יט) בני ישראל עלו חמושים ממצרים ומה היה כלי זינם? עצמות יוסף! שכן זכותו של הצדיק מגינה על העם שנאמר גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם.

(תורת משה)

ויסב אלקים את העם דרך המדבר (יג, יח) במדרש תנחומא, אמר הקב"ה אני מוליכן דרך המדבר ויאכלו המן וישתו מי באר ויעסקו בתורה וכו'. מוכח מכך לדורות שהתורה ניתנה לאוכלי המן שאינם מתפרנסים ממעשה ידיהם ומקבלים צרכיהם מכלל ישראל, וכן מצינו בשבט לוי שלא קבלו נחלה בארץ וממילא מקבלים צרכיהם מהכלל.

(יד יוסף להר"ר יוסף חראר)

וייראו מאד ויצעקו בני ישראל אל ה' (יד, י) צעקו אל ה' על זו היראה כי היה נחשב להם לחטא לירא מבשר ודם.

(חדושי הרי"ם)

ויצעקו בני ישראל אל ה' (יד, י) פרש"י תפשו אומנות אבותם וכו' ע"ש. לכאורה תפלה זו למה הרי הקב"ה כבר הבטיח לישראל שיצאו ממצרים ויכנסו לארץ. אלא תפשו אומנות אבותם דענין התפילה אצל האבות היה בגדר אומנות היינו שזו היתה דרכם להתפלל בכל עת להקב"ה גם כשאינם בצרה. וכן גם כאן ויצעקו בני ישראל אל ה' כי זוהי אומנותם... ודי למבין.

(פנינים מהארמו"ר מליובאוויטש)

מדרכי הים ראה וינס וכו'. מה ראה? ארונו של יוסף, הענין ע"פ דרשת חז"ל בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו להמיתו ואלמלא הקב"ה עוזרו לא יכול לו. הסיבה שהרשע לא נעזר והצדיק נעזר בהעיקר הרצון של הצדיק הרוצה לקיים מצות בוראו ולכן הקב"ה עוזרו משא"כ הרשע אשר כים נגרש השקט לא יוכל וזהו הים ראה וינס מפניו.

(דברי יחזקאל משינאווא)

לקמו ממנו איש לפי אכלו עומר לגולגלת וכו' (טו, טז) ופרש"י שנס גדול נעשה בו שלא העדיף ולא מצא חסר ע"כ. והנה גדרו של מן שהיה בשעור שווה בכל אדם להיות עיקר תפקידו לפעול נקודת החיים שאין בו התחלקות. האוכל במדה זו הרי זה בריא ומבורך יתר על כן רעבתן פחות מכאן מקולקל במעיו והן הן הדברים.

(פנינים מהארמו"ר מליובאוויטש)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים

5829688 - 02 פקס: 5325477 - 02

מייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים 9105



לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

